

همیشه یک ایران‌شمار

صفحه ۱؛ بهروز قلی پور

شاهکارهای زلزله

برخی دریاچه‌های ایران ناشی از یک رخداد طبیعی مانند زلزله هستند زلزله‌های ویرانگری که جاذبه گردشگری هم بر جای گذاشته‌اند

گزارش زهرا عباسی روزنامه‌نگار

شاهکارهای زلزله در طبیعت کم نیست؛ این پدیده طبیعی هولناک که بر برخی مواقع قربانیان زیادی می‌گیرد، در کنار همه ویرانگری‌ها گاهی به خلق شاهکارهایی می‌انجامد که تبدیل به یک جاذبه گردشگری می‌شود.

شهریور ۲۰۲۲ بود که ساکنان روستاهای منطقه کوهستانی تارودانت مراکش با دیدن یک چشمه آب پس از زلزله شدید در این کشور غافلگیر شدند؛ یا یک سال پیش از آن، زلزله ششم فوریه در ترکیه به‌طور گسترده لایه‌های بیرونی زمین

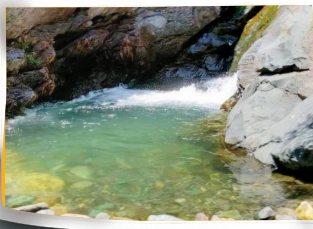
در مناطق زلزله را تکان داد و موجب ایجاد شکاف‌هایی گسترده در سطح زمین و پیدایش یک برکه زیبا شد. سال ۱۹۱۱م یک زلزله باعث لغزش زمین شد و دریاچه کاپندی در جنوب شرقی آلمان در قزاقستان را ایجاد کرد که پس از مدتی این دره توسط بارش‌های بیاپی پر شد و جنگل را به مرور زمان زیر آب برد. از این شاهکارها در ایران هم کم نیست؛ از دریاچه تار در استان تهران گرفته تا دریاچه ولشت و چورت در مازندران و دریاچه جفتان در کرمان؛ دریاچه‌ای فیروزه‌ای در دل کویر.

دریاچه فیروزه‌ای

ماجرای شکل‌گیری دریاچه جفتان در دل کویر کرمان به زمین‌لرزه ۷.۳ ریشتری سال ۱۳۶۰ برمی‌گردد؛ یکی از رشته‌های تخریب‌شده در این زلزله رشته‌کوه بلوار بود؛ میلیون‌ها تن سنگ و خاک فرو ریخت و جلوی رودخانه کشیتو به‌عنوان آب جاری منطقه را گرفت و یک سد طبیعی ایجاد کرد. نتیجه این اتفاق، پدید آمدن دریاچه‌ای با بیش از ۲ میلیون مترمکعب آب بود که ۲۴ سال دوام داشت و پس از آن به‌دلیل خشکسالی پیاپی مدتی خشک شد و حالا در سال‌های پربارش دوباره زنده شده است.

جوشش دوباره چشمه قدیمی

پس از وقوع زمین‌لرزه ۷.۳ ریشتری آبان سال ۱۳۹۶ بود که بسیاری از چشمه‌های قدیمی دوباره جوشیدند. یکی از آنها چشمه‌ای قدیمی در روستای ونیت در شهرستان ایوان بود که دوباره جوشید و باعث خوشحالی ساکنان منطقه شد. به‌گفته اهالی منطقه، در گذشته‌های نه چندان دور چشمه‌های زیادی داشت و زمین‌های کشاورزی و باغ‌ها از این چشمه‌ها آبیاری می‌شدند، اما در سال‌های اخیر همه خشک شده‌اند.

شاهکار زلزله در مازندران

زلزله سال ۱۳۱۸ در مازندران باعث شکل‌گیری دریاچه رویایی چورت شد. هنوز هم می‌توان تنه درختان قدیمی را روی سطح این دریاچه دید چون قبل از اینکه دریاچه شکل بگیرد در بستر زمین این منطقه درختان زیادی قرار داشته است. در این دریاچه که حدود ۵/۲ هکتار وسعت دارد ماهی‌های متنوعی دیده می‌شود؛ برخی از آنها را اهالی به دریاچه ریخته‌اند و برخی هم با عوامل طبیعی به‌وجود آمده‌اند. تعداد ماهی‌ها آنقدر زیاد است که می‌توانید در دریاچه ماهیگیری کنید.

جاذبه‌های بعد از زلزله

دریاچه سیمره استان ایلام دانست و افزود: حدود ۱۰هزار سال پیش زمین‌لرزه شدیدتری در دامنه شمالی کبیرکوه رخ داد که در نتیجه آن یک سد طبیعی و دریاچه بزرگ سیمره شکل گرفت که البته حالا بخش زیادی از آن از بین رفته است. او دریاچه تار در استان تهران را نمونه‌ای از این دریاچه‌ها دانست و از نمونه‌های اخیر به ایجاد یک دریاچه با زلزله سال ۱۲۷۷ دره‌هراز در منطقه آساک اشاره کرد که تا ۲۰ سال بعد هم وجود داشت. استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی با تأکید بر کوهستانی و همچنین زلزله‌خیز بودن ایران، اظهار کرد: این سدها و دریاچه‌های طبیعی معمولاً علاوه بر اینکه به یک جاذبه گردشگری تبدیل می‌شوند به مطالعات علمی هم کمک می‌کنند. محققان با رسوبات پشت این دریاچه‌ها، زمان دقیق زمین‌لرزه‌ها یا اتفاقات زمین‌شناسی را بررسی می‌کنند. زارع البته توضیح داد که زمین‌لرزه‌ها فقط باعث ایجاد سسد طبیعی و دریاچه نمی‌شوند و به‌دلیل تغییر چشم‌انداز، طرف‌کوه حرکت می‌کند و پدیده یخبندان را ایجاد می‌کند که علاوه بر گردشگری مورد علاقه سنگ‌نوردان و ورزشکاران هم قرار می‌گیرد.

استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی با بیان اینکه به‌وجود آمدن سدها و دریاچه‌های طبیعی پشت آنها بعد از وقوع زلزله طبیعی است، به همشهری گفت: زمین‌لرزه‌هایی که در مناطق کوهستانی رخ می‌دهند می‌توانند با تخریب بخشی از کوه یا دره، یک سد طبیعی جلوی رودخانه‌ها ایجاد کنند و همین امر عامل شکل‌گیری سدهای طبیعی و دریاچه‌های زیبای پشت آنهاست. مهدی زارع مشهورترین نمونه دریاچه‌های ناشی از زلزله را

استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی با بیان اینکه به‌وجود آمدن سدها و دریاچه‌های طبیعی پشت آنها بعد از وقوع زلزله طبیعی است، به همشهری گفت: زمین‌لرزه‌هایی که در مناطق کوهستانی رخ می‌دهند می‌توانند با تخریب بخشی از کوه یا دره، یک سد طبیعی جلوی رودخانه‌ها ایجاد کنند و همین امر عامل شکل‌گیری سدهای طبیعی و دریاچه‌های زیبای پشت آنهاست. مهدی زارع مشهورترین نمونه دریاچه‌های ناشی از زلزله را

مهدی زارع استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی: زمین‌لرزه‌هایی که در مناطق کوهستانی رخ می‌دهند می‌توانند با تخریب بخشی از کوه یا دره یک سد طبیعی جلوی رودخانه‌ها ایجاد کنند و همین امر عامل شکل‌گیری سدهای طبیعی و دریاچه‌های زیبای پشت آنهاست

اخبار کوتاه

گرد و خاک در ۶ استان

تشکیل توده گرد و خاک در کشور عراق و انتقال آن به کشور، برخی از استان‌های غربی کشور را تحت تأثیر قرار داده است. این اتفاق سبب دورکاری‌شدن و غیرحضورشدن مدارس در استان‌های کرمانشاه، بوشهر، ایلام، زنجان، لرستان و خوزستان شده‌است. مدیر بحران ایلام به همشهری می‌گوید: «توده گرد و خاک از ساعت ۱۸دوشنبه (۵فروردین) به ایلام رسید و بیشتر مناطق جنوبی استان را تحت تأثیر قرار داد». مجید بیگربیان می‌افزاید: «تا عصر سه‌شنبه این توده عظیم گرد و خاک، کیفیت هوای شهرهای ایلام، تهران و دهلران را تا برابر حد مجاز آلوده کرده است. در برخی نقاط نیز میزان ذرات غبار ۴۰ تا ۵۰ برابر حد مجاز بوده‌است. غلظت گردوغبار در شهرهای تهران و دهلران بیش از یک هزار و ۲۰۰ میکروگرم بر مترمکعب است.»

کاهش دما تا پایان هفته

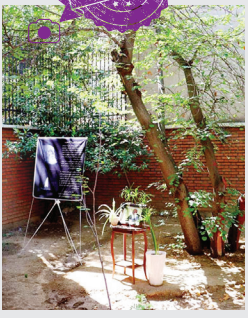
بنا بر گزارش سازمان هواشناسی کشور امروز (چهارشنبه، ۲۷فروردین) گستره بارش همراه با رعد و برق و وزش باد شدید موقتی آذربایجان شرقی، اردبیل، سواحل خزر، ارتفاعات البرز و خراسان شمالی را دربرمی‌گیرد. کارشناس سازمان هواشناسی کشور با اعلام این خبر به همشهری گفت: «بارش تگرگ و برف در ارتفاعات واقع در شمال غرب و البرز دوراز انتظار نیست.» فریبا گودرزی افزود: «روند کاهش دما تا پایان هفته در غرب کشور پیش‌بینی می‌شود که به تدریج به مرکز، شرق و شمال‌شرق می‌رسد.» امروز فعالیت سامانه بارشی به شکل رگبار باران، رعد و برق، وزش باد شدید و نسبتاً شدید، در برخی نقاط گردوخاک، در نقاط مستعد با احتمال بارش تگرگ در گیلان، گلستان، مازندران و شمال خراسان رضوی با صدور هشدار سطح زرد هواشناسی همراه است.

گزارش تصویری

به رنگ ارغوان

ارغوان شاید تداعی‌کننده شعر معروف ابتهاج باشد و نسبت به آن حس شاعرانگی داشته باشیم، اما این درخت علاوه بر نام زیبا به خاطر شاخه‌های بسیار زیبا هم برای همه جذاب است. به گزارش همشهری، درخت ارغوان قد بلندی ندارد و تنه آن هم قطر زیادی ندارد و به‌دلیل حالت چتری بودن فرم درخت یک درختچه به حساب می‌آید. این درخت نیازمند مراقبت زیاد نیست و تقریباً یک گیاه سرسخت به شمار می‌رود و مناسب برای هر شرایط بومی است. این گیاه جنبه زینتی دارد، برگ‌های درختچه به شکل قلب و گرد است که کنارهای صاف دارد. گل‌های آن قبل از رشد برگ‌ها در اوایل بهار به‌صورت خوشه‌ای به‌وجود می‌آیند و چون این گل‌ها زیاد هستند منظره بسیار زیبایی به این گیاه می‌دهد. هرچند فصل شکوفایی ارغوان اواسط زمستان است، اما بهار ارغوان دیدنی‌تر می‌شود و این روزها هم ارغوان‌ها در بسیاری از شهرها به یک جاذبه تبدیل شده‌اند.

تهران

ارغوان ابتهاج

خانه ابتهاج (ارغوان) مربوط به اوایل دوره پهلوی دوم است و در تهران، خیابان فردوسی، خیابان شهید تقوی (کوشک) ۲۲ واقع شده است و در تاریخ ۱۳۸۷ایان به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسید. ثبت خانه ارغوان در فهرست سازمان میراث فرهنگی به‌دلیل وجود درخت ارغوانی است که هوشنگ ابتهاج، شعر معروف (ارغوان) خود را برای آن گفته‌است.

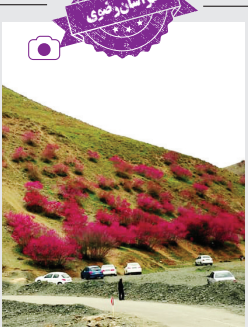
فارس

ارغوان شیراز

یک درخت ارغوان این روزها در فصل بهار تبدیل به جاذبه گردشگری شیراز شده است. این درخت زیبا در نزدیکی چهارراه قصرالدشت به سمت بزرگراه چمران قرار دارد و هر سال با شروع فصل بهار، جانی دوباره می‌گیرد و به سوزه عکاسی تبدیل می‌شود.

خراسان رضوی

دره ارغوان

شاید برایتان جالب باشد که بدانید جاذبه‌های ارغوانی فقط به تک‌درخت‌ها محدود نیست. برای مثال ما در مشهد دره‌ای داریم که یک‌ماه در سال درختچه‌هایش به رنگ ارغوانی در می‌آید و یک جاذبه گردشگری است. دشت ارغوان یا دره ارغوان فقط یک‌ماه در سال، ارغوانی است و در بقیه‌ها علفزار یا خفته است و بوته‌های ارغوان هم بدون گل هستند و شبیه خس و خاشاک به نظر می‌رسند.

ایلام

دشت ارغوان

ایلام هم مانند مشهد یک دشت ارغوان دارد. این دشت ۵ کیلومتری شهر ایلام و در گستره جنگل «ویلنگ» قرار دارد. پیشینه ویلنگ به دوران پیش از تاریخ ایران می‌رسد و در فهرست آثار طبیعی کشور ثبت ملی شده است. دشت ارغوان ویلنگ پیش‌ترها به نام «تنگه گاوز» نامیده می‌شد.